

MALAYSIAN HASERRETU DIRA: “ESPAINOLOK, HARTU ZUEN ZABORRAK ETA ERAMAN BUELTAN ETXERA”

Txinak 2018an bere portuak itxi zizkienean atzerriko plastiko zaborren inportazioei, mundu osoko birziklatze industria murgildu zen kaosean. Asia urruneko beste herrialdeetarako zabor garraioak ugaritu ziren, baita erreakzioak eragin ere. Malaysiak plastiko birziklaezinak itzuli dizkio Espainiari. Filipinetatik Rodrigo Dutertek mehatxu egin dio Kanadari, edo zuek eraman ekarritako zaborrak edo geuk zuen kostaldera eraman eta hondoratuko ditugu.

 PELLO ZUBIRIA KAMINO

Yeo Bee Yin Malaysiako Ingurumen ministroak maiatzean bertan ohartarazi zuen: “Herrialde garatuak dira bidaltzen dizkiguten gaien erantzule”. Ez zen soilik ari AEBez edo Australiaz, Espainiako ustezko birziklatze konpainia batek –ez dute aipatu izenik– bidalitako bost kontainer bete zabor berriro Europara bidaliak zituzten malaysiarrek, lege debekatutako gaiak di-relakoan. Alegia, kontrabandoz sartuak, gauza bat –plastiko birziklagarriak– daramatela deklaratu eta oso bestelako bat –plastikozko zabor birzikla ezinak– utzi.

Hannah Ellis-Petersen *The Guardian*-en eskualde hartako korrespontsakal azaldu duenez, “azken aldian mundu osoko zaborrak bideratu dituzte Asia Hego-Ekialdera, Mendebalde aberatsean nahi ez dituzten zakarrez betetako edukiontziz bete arte Filipinak, Indonesia eta Vietnamgo portuak, Malaysian hedatuz AEBetatik eta Europatik bidalitako plastikozko zabortegi toxikoak”.

Hartzaileak nazkatu dira, antza, eta alderantzizko bidaien berriak zabaldu dira orain, Asia Hego-Ekialdeko herrialdeak hasi direla zakarrak beren jabeei bueltatzten. Thailandia, Malaysia eta Vietnamek dagoeneko lege berriak ebatzi dituzte norabide horretan.

Maiatzean Filipinetako lehendakari Rodrigo Dutertek mehatxu egin zion Kanadari, harreman diplomatikoak etengo zituela baldin eta Otawako gobernuak ez bazuen onartzen berriro etxeratzea 69

edukiontzi barruan zeramatzen 1.500 tona zabor eta guzti, 2013 eta 2014 artean kanadiarrek Filipinetara eramana. Ez hori bakarrik, Kanadak ez bazuen hori fite egiten, filipinarrek berek eramango zituztela zaborrok Kanadako kostalderaino eta han urperatuko: “Filipinak nazio burujabe independentea da eta beste ezein naziok ez du erabiliko zaborra bailitza”.

Ezinegonaren iturburua iazko martxoan ARGIAk honela laburbildu zuen: “*Pekinek Mendebaldeari esan dio: ‘Ito zaitezke zeuen plastiko zikinetan’*”. 2018ko urtatsez, Txinak 24 motatako hondakinen inportazioa debekatu zuen. Biharamunetik European eta Ipar Amerikan gainezka zeuden teorian birziklagarriak diren hondakinen biltegiak eta ez agintariekin eta ez enpresek ez dute asmatzen epe laburrean zer egin, batik bat plastiko hondarrekin, mundu osoko zabor esportazioen erdia Txinak hartu baitzuen.

Txinak bere portuen sarbidea itxirik, beren zaborrentzako leku bila ero moduan hasi ziren Mendebaldean kontrata publikoetan ari diren multinazional handiak, diru publikoz ordainduta hondakinen kudeaketa eskuetan daukatenak. Asia Hego-Ekialdeko beste herrialdeetara jo zuten, zaborrez zamatutako baporeak tar-tean pasatuz Hong Kongetik, hurbil dagoelako eta zerga paradisu bat izateagatik.

Zakar uholdearen tamaina ulertzeko, Malaysia, Greenpeacearen datuen arabere-

ra, plastikozko zaborren inportazioan pasatu da 2016 osoan 168.000 tona jasotzetik 2018ko lehen sei hilabeteetan –urte erdian– 456.000 jasotzera, gehienak Alemania, Espainia, Frantzia, Australia eta AEBetatik iritsiak.

“Askok dira uste dutenak –idatzi du Ellis-Petersenek– ez dagoela beste modurik Mendebaldeko herrialdeak behartze-ko beren arazoei aurre egitera, garapen bidean herrialdeei zama pasatzeko orde”.

XAHUTZAILEEN KONTRAKO HASERREA

Birziklatze aitzakian zabor kontrabandoan aritzeko, konpainiek Basileako 1989ko itunak ezarritakoari iruzur egiten diote. Itun hartan NBek debekatu zuen zabor arriskutsuak herrialde txi-roetara bidaltzea, baina askotan “gai birziklagarriak” etiketatuta deklaratu esportatzen dituzte.

Hain zuzen, maiatzean bertan Genevan antolatutako biltzarrean egin dizkio-te berrikuntza batzuk Basileako itunari 180 herrialdeetako buruen oniritziz: plastiko arriskutsuen atala sortu dute. Orain arte plastikoak atal bakarrean bazen, hemendik aurrera plastikoak izango dira edo arriskurik gabeak, arriskutsuak edo bereziak.

Asteotan zabaldu diren albisteek erakutsi dute industriak –agintarien eta unibertsitario askoren konplizitatez– ezkutatzen duen *iceberg* erraldoi baten punta. Gauza da munduan industriak

KANADARI OIHUKA

FILIPINETAKO MANIFESTAZIO
BATEAN. BANDEROLAN DIO:
"KANADA, BETE BASILEAKO ITUNA.
ERAMAN BERRIRO ZURE ZABORRAK".

ekoizten duen plastiko guztiaren %9 baizik ez dela birziklatzen eta gainerako askok bukatzen duela urruneko herrialdeetan lurreko zabortegetan pilatuta edo ez lege eta ez kontrol erreta, ke oso pozoitsuak aiereratuz.

Ingurumenari lotuta gai asko *trending topic* diren arren Mendebaldean, industriak eta kontsumo masiboak sortutako kutsadurak gehien nozitzen dituzten herrialde txiroetako protesta mugimenduen berri gutxi iristen da AEBetara edo Europara.

Aurten bertan protestak izan ziren Indonesian ere, jakin zelarrik Batamgo portuan bost hilabete zeramatzatela pilatuta 60 edukiontzi hondakin toxikoz beteak. Yuyun Ismawati BaliFokus/Nexus3 elkarteak kideak deklaratu zuen: "Honek amaitu behar du. Hipokresia handiz herrialde aberatsenak beren bu-

ruak famatzen dituzte munduaren aurrean hondakin kudeaketa onak dauzkatela erakutsiz, eta bitartean gu pozoitzen gaituzte eta gainera kutsatzailatzat salatzen. Lotsagabeak! Zatozte zuen zikinak garbitzera eta eten ezazue hainbeste zabor sortzea".

Apirilean GAIA Errausketaren Aurka eta Alternatiben Aldeko koalizioak, afera Hegoaldetik nola ikusten den azaldu zuen dossier oparo batean: "*Discarded. Communities on the frontlines of the global plastic crisis*" (Zaborretara jaurtiak. Plastikoen krisi globalaren frontearen ari diren jendarteak).

Ez ekologismoan edo injustizien kontrako borroketan ari diren mugimenduetako kideak, klase guztietakoak aurkitzen dira beren bizimodua defendatzeko beharrean. Idatzizko edo kaleko protestez gain, teknologia berriak eta sare so-

zialak erabiltzeko gai direnak, zabortege ez legezko edo sasi-birziklatze lantegiak drone bidez aurkitu eta fotografiatuz, Google-n mapeatuz, eta abar. Menturaz oihartzun horrek behartu ditu gobernuak zerbaitetan ari direla erakustera.

Bestalde, liskarrak ugaritu dira urrutitik zaramari dirua ateratzen dioten eta kutsaduraren kalteak nozitzen dituzten artean, urte gutxitan ikusi baitute beren bizi kalitatea okertzen. Gatazkak hildakoak ere eragin ditu.

GAIAren dossierrean atzerriko zaboren erreketa gaixotu duten Thailandiako nekazari batek mezu hau zeukan esateko Mendebaldeko jendeei: "Harroak zarete. Ez itzazue bota zakarrak zuen herrialdetik kanpora. Zuen zaborrak dira eta badakizue toxikoak direla. Zergatik pilatu behar dituzue Thailandian?". ●

ZINKUNEGI OPTIKA

Hernani 23 · 20004 Donostia
T. 943 420 624
info@zinkunegioptika.com
www.zinkunegioptika.com

f i